

לד:

אמר להם הממונה פרק שלישי יומא

עין משפט
גר מצוה

לה א מיי פיר מ'הל'
עונה וידיד ה' ד'
לו ב מיי פיר מ'הל' סמ'
הלכה א מתא לאון סה
טושי' ח'ה פ' ש'ט ספ'ק
א:
לו ג מיי פיר מ'הל'ט'
מילה הלכה ט ופ'י
מ'הל'ט' עומחה נ'מ'ת
הלכה א ספ'ק ע'ין ס'
טושי' י'ד' מ'י ר'טו ספ'ק
א:
לו ד מיי פיר מ'הל'
עונה וידיד ה' ב'
לו ה ו מיי פיר מ'הל'
מ'הל'ט' ה' א:
א:

רבי אומר של ערביה משל שחרית. גיל לויאל בנייהו ליצור שלא
היו להם נפסים אלא ללאח למחן למחן דלמח דגמור של
ערביה משל שחרית א"כ שחרית עיקר ויקריבו שחרית ולמחן
דלמח גמר שחרית מערביה ויקריבו ערביה: מיי' באיסורא
דאורייתא אבל הכא צירוף דרבנן.
ה"ג רשי' ולא גרסי' אין שנות
במקדש ומפרש כיון דלפי' אי הוה
מתכוין ליכא איסורא דאורייתא כי
לא מיכוין לא גזרו ביה רבנן אפילו
בדמיונה וקשה לרבי' דל"כ משמע
דלצירוף דרבנן לא אסר ר' יהודה
ובפרק קרית (שם דף מ"א): משמע
דאסר דקאמר אפי' גופיה התם
הנמיסם כפינה ממנו מיס לא יתן
לחוכו מיס כל עיקר מפני שמלך
ור' יהודה היא דלמח דבר שאין
מתכוין אסור מיהו ה' לא קשיא דמ"י
לשני' דצירוף עשיית דווקא דרבנן
שאניס כלים ועומדין לעשות מהס
כלים נכנסו לצירוף דהשתא לאו
היינו גמר מלאכתו אלא מיהו שואל
כלי וצירוף שלו הוא גמר מלאכתו
הו' דאורייתא מיהו קשה דכס"פ
כירה (שם דף מ"ו): אמר' כל היכא
שן קא מיכוין ליכא איסורא דאורייתא
כי לא מיכוין גזרו ר' אסור' ה' אסור'
דכי קא מיכוין ליכא איסורא דאורייתא
כי לא מיכוין לא גזר פ' כגון גזר
מטה וספסל וכסא דהויא חורג
כלאחד ד א"כ ר' יהודה דפליגי עליה
אסר אפי' בני האי גוונא דכי מיכוין
ליכא איסורא דאורייתא ועוד מאי
פריך מכהנת דל' מ'י למיפך אל' אל'
בביתא וממילתא דלפי' דליחמר
עלה ליפך ממתי' דפ"ג דמקטת
בילה (דף כ"ג): ר' יהודה אומר כל
הכלים אין נגררין חוץ מן העגלה
מפני שהיא טובשת אלמנא דבר שאין
מתכוין אסור נהי דמ"י למימר
דיתא ליה למיפך דלפי' דלפי' דלפי'

חוס' ישנים

תלמד עולה הנקד
למסקין מיהו טובשת
בפרק כל המיד' ד'כ'
פ"ט): דתמדין קודמין
למסקין וכי תימא דקרא
דכח' מיי' נדרים ונדרים
ולא קמי' למח' לא אסר
ל' משמע ל'ו' מומסקין
קמי' דהא כ"י מ'הל'ט'
התם מ'הל'ט' דקדמין
תמדין למסקין ועוד ק'
על היכא דל' המיד'
מקלמ' סוף גזר' קמי'
ד'כ' ה' ה' ו'ט' ע'ט' אל'
היכא אשמו' אל' מ'מ'י
מ'י' אסר ר'ט' דלמח' קרא
אל' הכויר' אל' אסר
מ'הל'ט' עולה מ'הל'ט' אסר
אסר לעולה המיד' הכי
אסר למסקין קמי' וכי
תימא כ"י מ'י ו'ט' אסר
ל' העולה עולה דלכאונ'
ואמ' לא ח'י' קרא
תלמד עולה הנקד דמתי'
דפיק ל' המיד' דמתי'
מ'הל'ט' דתמדין קמי' ואמר
וכח' דתמדין קמי' ואמר
כל המיד' אל' משמעין
אל' עונה דהס דתמדין
דמ'י מומסקין דכתיב נלמד
עולה הנקד אסר לעולה
התמיד תמ'ט' א'ט' א'ט'
עשיית דהס שואל עיקר
כפיה אל' הקטרה שיהא
כתיבה למ'הל'ט' תלמד
עולה הנקד הוה ח'מ'ט'
דקטרת המוסקין קודמת
למח' דמתי' והקטרתם
אש' עולה ר'ט' ו'ט'
ותמחה ו'י' מ'הל'ט' עולה
הנקד דהתם תמ'ט' טפיה
מ'הל'ט' עולה שיהא כתיבה
למ'הל'ט' תלמד עולה הנקד
התמיד והקטרת אסר
התמיד והקטרת דס' המיד'
הקד' דקטרת דס' המוסקין
והשת' העולה הנקד קרא
העולה הנקד דלכאונ'
הקד'ט' עולה אסר
תמ'ט' והקטרת אסר
המוסקין ולפי' מ'י' אסר
הטול קרא ונפקת תמ'ט'
דמתי' כהקטרה מיהו א'
בנמה ו'ט' לא לביב'
התם ע'ט' מ'הל'ט' דהס
אל' לפ' מהשתנה מ'הל'ט'
דמיה לג' אל' ה'הל'ק'
לביב'ה והקטרה ה'י' עיקר
דאורייתא ע'ט' מ'הל'ט'
דעה כל'ה קרא דמתי'
דעה ש'ט' והקטרה על
תמדין קודמ' לג' מוסקין
דמתי' ופליגי מ'י' דמתי'
קודמ' דמ'ט' ק' נפקת כל
המדין קרא דתלמד ו'י'
משום דקטרת המוסקין
קודמ' קודמ' לג' מ'י' מ'י'
הוא כ'י מ'י מ'י' מ'י'
מ'י' דהס שואל מ'הל'ט'
נפקת כל המיד' דמתי'

טפי הוה ליה לאמרי ממילתא דר' יהודה דמתי' נדיחא ועוד שהוה מוחק כל הספרים דגרס כהו מיילי ככל המורה
כולה אל' הכא צירוף דרבנן ואין שנות במקדש על כן נראה לרבי' אפי' אפי' ח'מ'ט' דצירוף דבר שאין מתכוין מותר
פירוש מן המורה ואמ"ג דמדרבנן אסור אין שנות במקדש ופריך מ'י אפי' אפי' ח'מ'ט' דצירוף דבר שאין מתכוין אל' והתניא
וכי פירוש דצירוף קרא ש"מ דבר שאין מתכוין אסור ומשני הוה מיילי ככל המורה כולה אסור דבר שאין מתכוין אל' והתניא
וכי פירוש שנות דמתי' כיה מלאכת מחשבת צענין שישמש לעשות מלאכה שהיא עושה הלכך צירוף דבר שאין מתכוין דרבנן
ואין שנות במקדש ריש ספרים דגרסין אל' כהא מלאכת מחשבת אסרה מורה וזה כפ"י והשתא אוכחן דל' יהודה דבר
שאין מתכוין מותר מדאורייתא גבי שנת ומימה דכפיק ספק אל' (כרימ' דף כ"ג): אמר רב אשי כגון שנתמין לככות העלויות והוכערו
התחנות מליליהן ור"א בר זבוק סבר לה כ"י יהודה דלמח דבר שאין מתכוין אסור אלמנא ל' יהודה דבר שאין מתכוין מ'י' מהי"ט
יש לומר דהתם פסיק רישיה הוא ש"א"ל צדום ענין שכתובה שלא יוצערו התחנות ודבר דהוי פסיק רישיה כמתכוין דמי וע"ג דלא
צריך להבצרות והיח' לה מלאכה שאינה צריכה לעשה סבר לה נמי כה"כ ר' יהודה דלמח דבר שאין מתכוין אפי' אפי' ח'מ'ט' דלא
דפטר ליה ר"ש לאו משום דלא חשיב ליה מלאכת מחשבת דהא כי היכי דל' יהודה הוה מלאכת מחשבת הכי נמי לר"ש כיון דהוי פסיק
רישיה ועוד דר' שמעון מחייב מקלקל בהצבעה א"ע"ג דבשאר מלאכות פטור משום מלאכת מחשבת דלחיתא כפ"י דחגיגה (דף י"ג) ומתעסק
נמי דפטור בשאר מלאכות מטעם מלאכת מחשבת מחייב ר' שמעון כמורה והעברה דלמח' פ' ספק אל' (כרימ' דף י"ט): הנה למתקנות
הואל ומקלקל כמורה חייב מתעסק נמי חייב אל' היינו טעמא דרבי שמעון דפטור משום דבעינן מלאכה האריכה לגופה דלפינן
מתעסק ואפילו כמורה הוצרכה לגופה כמורה כ"ל אלו הן המתקנות (פסח' דף פ"ה): ואלו דנקט לגופה לביב'ה לביב'ה לביב'ה
דמתכוין ואין מתכוין ולא נקט הא ר' יהודה דלמח מלאכה שאין צריכה לגופה חייב עליה הא ר' שמעון משום רבותא דר' יהודה נקט
ל'י' דלע"פ שאין מתכוין להצבער התחנות מותר שהוה פסיק רישיה חייב דקמ"א דר' יהודה לא מחייב מלאכה שאינה צריכה לגופה
אל' דבר שהוה מתכוין בידים כגון מפיה מורסא שהוה מתכוין לפתח וכן חס על הגר מתכוין ומולוא המה כמטה וכן כולם
שמתכוין לעשות המלאכה בידים אל' שאינה צריכה לגופה אל' דבר שאין מתכוין לעשות זמנין כגון מתכוין לככות העלויות והוכערו
התחנות מליליהן דלא מתכוין מלאכת הצבעה כלל אל' לביב'ה א"ע"ג דהוה פסיק רישיה כד"א דלא ליסמי' ר' יהודה קמ"ל אל' דהבדיל
דבשר הכי דחומה את הגמלים להתחמם כהן והוצערו מליליהן לא נקט לישנא דאין מתכוין אל' משני הא ר' יהודה דלמח מלאכה שאינה
צריכה לגופה חייב עליה הא ר"ש דלמח פטור א"ע"ג דאין כוונתו להצבער מדפטר דה ר"ש מ"י' הרי להתחמם הוא עושה אל' אינו
מתכוין להצבער אל' למשך הגמלים אל' להתחמם כהן ואינו צריך שיוצערו יותר ממה שה' צוער' כנר דבר שאין מתכוין לא הוה אל' אל'
היכא דקשה ל' בהצבערה דהיינו עובד התם שייך להוכיח ר' יהודה דר' יהודה ור' יהודה ור' יהודה ור' יהודה ור' יהודה ור' יהודה
מלאכה שאינה צריכה לגופה ואף על גב דכ"י הנוטה (שם דף ק"ג): אבר הנוטה לעשותן חס לאלמלא כנגזרת א"י לייפותה ככל שואל
ופריך אנו כולו לאו לייפותה קרקע וינהו ומשני לא נצרכה אל' לרבי שמעון דלמח דבר שאין מתכוין מותר ופריך והא אפי' ור'ט'
דלמ'י

רבי אומר של ערביה משל שחרית. נלככש האחד דשחרית קאי
שאלמנו בו את הכנסת אחד מעשה צבוק: ורבי' י' ל' טוטה
שהגדנה צריך לייפותה כדי שמתרלה לדורין והקבלת פנים יש ל' ד'
טוטה לומר שהמונה המוטלת צריך לפרוט מוכו משל: עשויים.
חמיכות עבות כמו עשת אן (שיר ה'
ואף לשון חכמים מנורה כהא נהו'
העשת (מנחות דף כ"ח). מ"י' ש' נלככש:
הואל מלרף. הנותן ברזל מן האש
למים מלרפו ממוקו ומקשהו: שלא
הגיע לצירוף. כנר היה מזוין במקלמ'
אף על פי שהו' (ו) נותנין גזילה בתוך
גמלים ליחשות אינו מלככש כל כך
שיהא לו חיזוק ע"י מים: מי אמר
אפי' סי'. דדבר שאינו מתכוין מותר:
קרא ל'י'. כשר לרבות המנוגע דמ"י
למכח' ימול עולמו וכתב כשר לרבות
בשר האמור נגעעים (ויקרא י"ג) אל'ס
כי יהיה צעור בשרו ל'ל קרא הא
דבר שאינו מתכוין הוא: ואמר אפי'
וכו'. אלמנא ס'ל' לאפי' דקרא מסייע
ל'י' יהוה מל'מל'ט' קרא
למישייהו: ככל הסורה. נלככש
דאורייתא כגון קולץ כהרס דמתי'
דכריס (דו) השמר בנגע הנרעת
ואמר מר כולץ כהרסו חכמו
מדבר. ואין שנות במקדש ל' גרסינן
דהא מלה טעמא כןאין מתכוין:
מתנ' ה'י'ט'ו כ'י'ט'ו ל'י'ט'ו.
ל'ט'ו כ'י'ט'ו שניה שיהא טעונה
מקום קדוש דפרשית לעיל (ו): ר"מ
אומר. פטת מלה ואמר כן קודש
והא פרישית לעיל (ו) פלוגתייהו: בשאר.
נגדים שילככש כ'י'ט'ו זו היא משפתן
של (ו) מדינת פולסין שהוה חסוד
ומעולה: וכן פ'ט'ו. נגדין. שיהו
להולאת וכן ומתמה: נגדין. שיהו
משפתן של ארץ הינדון והיא ארץ כוש
דמתמרגס וימנן כן עוילאל (ויקרא
(י) היהפוך כושי עורו הינדוואה:
גמ')

רבי אומר של ערביה משל שחרית. נלככש האחד דשחרית קאי
שאלמנו בו את הכנסת אחד מעשה צבוק: ורבי' י' ל' טוטה
שהגדנה צריך לייפותה כדי שמתרלה לדורין והקבלת פנים יש ל' ד'
טוטה לומר שהמונה המוטלת צריך לפרוט מוכו משל: עשויים.
חמיכות עבות כמו עשת אן (שיר ה'
ואף לשון חכמים מנורה כהא נהו'
העשת (מנחות דף כ"ח). מ"י' ש' נלככש:
הואל מלרף. הנותן ברזל מן האש
למים מלרפו ממוקו ומקשהו: שלא
הגיע לצירוף. כנר היה מזוין במקלמ'
אף על פי שהו' (ו) נותנין גזילה בתוך
גמלים ליחשות אינו מלככש כל כך
שיהא לו חיזוק ע"י מים: מי אמר
אפי' סי'. דדבר שאינו מתכוין מותר:
קרא ל'י'. כשר לרבות המנוגע דמ"י
למכח' ימול עולמו וכתב כשר לרבות
בשר האמור נגעעים (ויקרא י"ג) אל'ס
כי יהיה צעור בשרו ל'ל קרא הא
דבר שאינו מתכוין הוא: ואמר אפי'
וכו'. אלמנא ס'ל' לאפי' דקרא מסייע
ל'י' יהוה מל'מל'ט' קרא
למישייהו: ככל הסורה. נלככש
דאורייתא כגון קולץ כהרס דמתי'
דכריס (דו) השמר בנגע הנרעת
ואמר מר כולץ כהרסו חכמו
מדבר. ואין שנות במקדש ל' גרסינן
דהא מלה טעמא כןאין מתכוין:
מתנ' ה'י'ט'ו כ'י'ט'ו ל'י'ט'ו.
ל'ט'ו כ'י'ט'ו שניה שיהא טעונה
מקום קדוש דפרשית לעיל (ו): ר"מ
אומר. פטת מלה ואמר כן קודש
והא פרישית לעיל (ו) פלוגתייהו: בשאר.
נגדים שילככש כ'י'ט'ו זו היא משפתן
של (ו) מדינת פולסין שהוה חסוד
ומעולה: וכן פ'ט'ו. נגדין. שיהו
להולאת וכן ומתמה: נגדין. שיהו
משפתן של ארץ הינדון והיא ארץ כוש
דמתמרגס וימנן כן עוילאל (ויקרא
(י) היהפוך כושי עורו הינדוואה:
גמ')

מסורת הש"ס
א) נתקן ע' מילה כ"ה.
ב) ו'ל' מ'הל'ט' (ג) סמ'
ג) ו'ט' מ'י' ל'י' ד'יה
ה) ו'ט' מ'י' ל'י' ד'יה
ו) דף ג' א' ו'ט' דף ג' א':

תורה אור השלם

- 1. ונסבו רביעית ההין לכבש האחד בקדש ההין נקד שבר ל'י' כדכריס כ"ח
- 2. והיה הקדוש אשר יבחר י"י אלוהים בו לשבח שמו שם שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם לעשותם וזבחיכם מעשריכם ותרומת זרעם וזבחי מנחתם וזבחי תרומה וזבחי דבאים י"י וזבחי השמיני יושל כשר ערלתו.
- 3. ויביום השמיני יושל ויקרא י"ג

הנהגות הב"ה

- 6) ב'י' כשלאו לנגד הא תמדי' של כין הערבים כריב י"י ח'ן להקשות לנגדן דהו קאי לתמדי' של כין הערבים ח'י' ל'י' הא דמח' וכתב ככ"ף ח'י' ואת הכנס' מעשה כין הערבים י"י דלפי' דלמ' לר"י' דר"ש כפ"י ע"ש דל' ע"י ש' ל'מ'י' דתמדי' יקדיש לפסח ו'י' כ"י תמדי' שפסח דתמדי' דהס זה ע"ש תקלף אחר ד"ס כ"ף מקשה נמי' על אלו לומר ע"ש יק"ל: (ג) סמ'י' ה'ל' ש'ט' מ'הל'ט' אל' (מל' ל'ט'ו) ח'י'ט'ו (מל' ל'ט'ו) ח'י'ט'ו מ'י'ט'ו מן התקדש: (ג) ע"י' ד'יה שפ'ר י"י מ'ל' מדינת פולסין. ר"מ ח'י'ט'ו יושל'הו ל'י'ט'ו: פ'ט'ו:

לעיו רש"י

מ"י'ט'ו. נ"י'ט'ו. ח'י'ט'ו.

רבינו הגאול

וגי' לומר של שחרית ערביה. ניסוח ה"ן דהאי קרא בשל ערביה כתיב שנאמר ואת הכבש השני מעשה כין הערבים. ואחר כך כתיב ונסבו רביעית ההין וכו'. וכלומר כל כ"י כחון שכתוב בפרשת אהרן זה, בתמדי' של כין הערבים הוא דרבי' כיון דבתב ונסבו רביעית ההין לכבש האחד, חוץ בתמדי' של שחרית כדכריס כ"ח. ככל מקום בתמדי' של שחרית כתיב אחר, בתמדי' של כין הערבים כתיב שני. מאי ל'כין' תנא קמא לר' מ'י'ט'ו. ואם היה כחון גדול וקן וכו'. תניא א"ר יהודה שישית של ברזל היו מתכוין מערב יום הכפורים ומטילין בעונן כדי שתפוג צינתו. ואקשינן והלא מנצח סמכה כלומר והלא מנצח סמכה ריחוח האש מ'י'ט'ו. וצריך שיהו דאיתו הציורף שילקו ב' י' וימנן ור"ש ליקא בתחילת פרק השוכר את הפועלים בעינין הסיף והסכין והפטיצין כו'. ואמרין עלה מנצח ימנן מלאכות כו'. ויחנן אמר משיצטרפו בכבש, ור"ש ליקא אמר יהודה שישית של ברזל היו מרחיטין כו'. ולא נמצא סמכה כיום הכפורים. ואוקמינן התם ר' יהודה סבר שאין תולתא את באש. כלומר כיוי' ריחוח הברזל תולתא את היא, לפיכך אינו כתיביו ו'ט'ו. והוה שאמר רב כיוי' כו' אפי' שאלה הוציא לצירוף. לא היו מרחיטין אותן וריחוח הרבה. אפי' אפילו הגיע לצירוף דבר שאין מתכוין בו היא גזנת סתור ר' יהודה. ואקשינן על אפי'. ופי' אמר אפי' הכי ר' יהודה סבר דבר שאין מתכוין מותר, איני, והא תניא וביום השמיני יושל בשר ערלתו ואפילו במקום שיש בהרה בערלה יקין דבר ר' יאשיהו. כלומר, א"ע"ג ששחוריה תורה שלא לקיח הוצעת כדכתיב השפר בנגע הצרעת. וקיימא לן כל מקום דכתיב השפר בן ואלו ה"ן כל בלא עשה. ככאן מורה לומר א"ע"ג שראו קוצץ הברות בעת ששולה. והוינן לן ל' קרא פשיטה דבר שאין מתכוין אותו. ואפי' כתיב כי אישירך קרא י'י' יהודה דאמר דבר שאין מתכוין אסור. ומתקין אליבא דאפי' ה"ן מילי דסבר ר' יהודה דבר שאין מתכוין אסור בכל התורה, אבל הכא כיום הכפורים צירוף כי ר'א' נותן דרבנן היא. מ"י'ט'ו לאי מלאכה שצריכה לגופא היא, וכשבה מלאכה מחשבת אסרה תורה.